

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ

Кафедра міжкультурної комунікації в креативних індустріях

Методичні рекомендації
до практичних занять і самостійної роботи
з навчальної дисципліни
«Іноземна мова в науковій діяльності»
для здобувачів
третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти доктор філософії

Харків – 2026

УДК 811.111:378.046-021.68:378.091.33-027.22

Рекомендовано до друку Методичною радою Харківської державної
академії дизайну і мистецтв

(протокол № 26-04 від «24» червня 2026 р.)

Рецензенти:

Борисов В.А. – кандидат філологічних наук, доцент, перший проректор Харківського національного університету імені Г.С. Сковороди

Сазонова Я.Ю. – доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри загального мовознавства і романо-германської філології Харківського національного університету імені Г.С. Сковороди

Єрмакова Т.С., Петухова О.І.

Методичні рекомендації до практичних занять і самостійної роботи з навчальної дисципліни «Іноземна мова в науковій діяльності» для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти доктор філософії. Харків: ХДАДМ, 2026. 80 с.

Методичні рекомендації розроблено відповідно до робочої програми дисципліни «Іноземна мова в науковій діяльності» спеціальностей: В1 Аудіовізуальне мистецтво та медіавиробництво; В2 Дизайн; В4 Образотворче мистецтво та реставрація освітньо-наукових програм «Аудіовізуальне мистецтво та медіавиробництво»; «Дизайн»; «Образотворче мистецтво та реставрація» та спрямовано на формування академічної іншомовної комунікативної компетентності здобувачів третього рівня вищої освіти. Зміст матеріалів орієнтований на розвиток навичок наукової комунікації, критичного читання та аналізу академічних текстів, а також використання лексико-граматичних засобів у науковому мовленні. Методичні рекомендації передбачають виконання практичних і аналітичних завдань, спрямованих на формування термінологічної компетентності та вміння працювати з науковими джерелами. Реалізація запропонованого підходу забезпечує підготовку здобувачів до ефективної інтеграції у міжнародне академічне середовище. Методичні рекомендації затверджено на засіданні кафедри міжкультурної комунікації в креативних індустріях 26 січня 2026 р. протокол № 12.

© Єрмакова Т., Петухова О., 2026

ВСТУП

Методичні рекомендації розроблено відповідно до робочої програми навчальної дисципліни «Іноземна мова в науковій діяльності» для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (PhD) у галузі знань В2 «Культура, мистецтво та гуманітарні науки» та спрямовано на формування академічної іншомовної комунікативної компетентності, необхідної для ефективного здійснення наукової діяльності.

Актуальність дисципліни визначається зростаючими вимогами до наукової комунікації іноземною мовою, необхідністю підготовки публікацій у міжнародних виданнях, участі у наукових дискусіях та інтеграції у світовий академічний простір. У цьому контексті особливого значення набувають навички критичного читання, аналізу структури наукових текстів, використання академічної лексики та граматичних конструкцій, а також здатність до письмового й усного представлення результатів дослідження.

Дисципліна є обов'язковою, має обсяг 5 кредитів ЄКТС (150 годин) і реалізується протягом двох семестрів. Структура курсу передбачає 2 модулі, що охоплюють 14 годин лекцій, 76 годин практичних занять, 90 годин самостійної роботи та консультації. Контроль знань здійснюється у формі заліку (1 семестр) та іспиту (2 семестр).

Зміст навчальної дисципліни структуровано у два взаємопов'язані модулі. Перший модуль «Іноземна мова у науковому вимірі» спрямований на формування базових лексичних і граматичних навичок, необхідних для функціонування в академічному середовищі. У межах модуля розглядаються питання використання академічної лексики, колокацій, особливості граматичних структур наукового тексту, а також здійснюється структурний аналіз наукових і загальноакадемічних текстів та представлення фахової термінології.

Другий модуль «Формування академічної мовної компетенції» орієнтований на поглиблення мовних знань і розвиток практичних навичок академічного письма та комунікації. Зміст модуля охоплює питання лексичної точності, подолання типових мовних труднощів (полісемія, омонімія, «false friends»), підготовку анотацій і ключових слів, подання наукових рукописів, а також формування навичок усної наукової комунікації та презентації результатів дослідження.

Методичні рекомендації спрямовані на забезпечення поетапного засвоєння матеріалу дисципліни через поєднання теоретичних положень і практичних завдань. Значна увага приділяється роботі з автентичними текстами, розвитку навичок критичного мислення, аналізу та інтерпретації наукової інформації, а також формуванню індивідуального термінологічного апарату за темою дисертаційного дослідження.

У процесі навчання передбачено виконання комплексних завдань, зокрема укладання термінологічного словника, підготовку резюме на основі наукових джерел, презентацію власних наукових інтересів та участь у наукових дискусіях. Такий підхід забезпечує формування здатності до самостійної роботи з науковими матеріалами, їх узагальнення та представлення результатів у міжнародному академічному середовищі.

Запропоновані методичні рекомендації можуть використовуватися під час практичних занять і самостійної роботи здобувачів, забезпечуючи цілісне формування академічної мовної компетентності та підготовку до професійної наукової діяльності.